Corr. Gent, 11 juni 2007, 19e K.

O.M. / V.A. en crts

(...)

De eerste de tweede, de derde de vierde en de vijfde Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden

A. Bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 3, 20, 22, 29, 39 par. 1-2°, 40 en 46 van het Decreet van 28 juni 1985 betreffende milieuvergunning (B.S. 17.09.1985) de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten niét te hebben nageleefd, namelijk ten aanzien van een inrichting die overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering d.d. 6 februari 1991 als hinderlijk is ingedeeld en als dusdanig voorkomt op de indelingslijst van bijlage I bij voormeld besluit, meer bepaald onder rubriek 17.3.3.2° en ingedeeld onder klasse 2, inbreuk te hebben gepleegd op Hoofdstuk 1.1 en de artikelen 3.1.1, 4.1.7.2. par. 1, 4.1.7.3., 5.17.1.5. par.1 en 2, 5.17.3.1. par. 1 en 7.3.0.1 van voormeld besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (B.S. 31 juli 1975) zijnde

Art. 4.1.7.2. Gevaarlijke vloeistoffen

par. 1. Tenzij anders bepaald in de toepasselijke reglementering of in de milieuvergunning, moeten bovengrondse tanks en/of vaten, die vloeistoffen van bijlage 2B en van bijlage 7 van titel I van het VLAREM bevatten, in een inkuiping worden geplaatst, die voldoet aan de hierna vermelde voorwaarden:

1° de vloeren en wanden moeten bestand zijn tegen de inwerking van de opgeslagen vloeistoffen en moeten kunnen weerstaan aan de vloeistofmassa die bij lekkage uit de grootste in de inkuiping geplaatste tank en/of vat kan ontsnappen.

2° buizen of leidingen mogen slechts doorheen de wanden worden geleid mits toepassing van afdoende dichtingen.

3° de wanden moeten tenminste alle 50 meter van reddingsladders of trappen worden voorzien. Voor tanks en vaten met een waterinhoud van meer dan 220 liter moet bovendien:

1° tussen deze en de binnenste onderkant van de wanden een minimumafstand, gelijk aan de helft van de hoogte van de tanks en/of vaten worden gelaten;

2° een doorgang van tenminste 1 meter breedte tussen de tanks, de vatenopslag en de wanden volledig worden vrijgelaten.

Art. 4.1.7.3. Verwijderen van gemorste verontreinigende stoffen

Onverminderd de bepalingen van art. 4.1.3.3. en 4.1.3.4. moeten gemorste, al dan niet verdunde, verontreinigende stoffen verwijderd overeenkomstig de van toepassing zijnde reglementering.

Art. 5.17.1.5. par. 1. Onverminderd verdere bepalingen dienen de nodige voorzorgsmaatregelen getroffen te worden om te vermijden dat producten met elkaar in contact komen waarbij:

(...)

OP STRAFRECHTELIJK GEBIED

De feiten

Op 9 juli 2002 bezoekt de ingenieur bij de afdeling Milieu-inspectie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap het bedrijf van de vijfde beklaagde.

Dit bedrijf is een inrichting voor textielveredeling waar garens worden gesponnen, getwijnd en geverfd, met de eerste beklaagde als strafrechtelijk verantwoordelijke.

Als milieutechnische voorgeschiedenis vermeldt deze ingenieur in zijn proces-verbaal dat het bedrijf vooral problemen heeft gehad om aan de afvalwaterlozingsvoorwaarden te voldoen en dat het een bijkomende waterzuivering moest bouwen.

Bij de rondgang op 9 juli 2002 worden de volgende inbreuken vastgesteld (stukken 3-4 van de strafinformatie):

- de opslag van 300 liter gas in flessen (propaan, zuurstof, acetyleen en argon), waarvoor geen vergunning voorhanden is;

- de brander van 6980 kW bij de verbrandingsinstallatie is niet vermeld in de vergunningsaanvraag;

- alle brandstoftanks zijn bovengronds opgesteld, maar zijn niet ingekuipt;

- er is geen algemeen onderzoek gebeurd van de brandstoftanks;

- er kan geen attest van reiniging worden voorgelegd voor de tank van 25.000 liter lichte stookolie;

- er is geen centrale opslagplaats voor de schadelijke, corrosieve en/of oxyderende stoffen;

- er staat een grote hoeveelheid van deze stoffen verspreid in de bedrijfsruimtes en dat voor een groot deel in multi-boxen van 1.000 liter zonder inkuiping of legbakken;

- er is geen register aanwezig waaruit op elk ogenblik de aard en de hoeveelheid van de aanwezige gevaarlijke stoffen blijkt;

- de opslag van de lege recipiënten van gevaarlijke stoffen is niet ingekuipt;

- de driemaandelijkse emissiemetingen voor de schoorsteen van de middelgrote verbrandingsinstallatie zijn nooit gebeurd;

- het opschrift op de toegangsdeur tot hot lokaal waarin de transformator staat opgesteld ontbreekt.

In zijn verklaring van 10 juli 2002 erkent de eerste beklaagde dat de opslag van de gevaarlijke producten niet in orde was en dat de brandstoftanks niet ingekuipt waren. Het algemeen onderzoek van de tanks zou onmiddellijk uitgevoerd worden. Tenslotte weet hij dat de emissiemetingen driemaandelijks moesten gebeuren maar ze zijn inderdaad nooit uitgevoerd. Hij verbindt er zich toe om onmiddellijk een contract met Becewa op te stellen om de metingen uit te voeren en bij gaat op de deur van de transformatorruimte de reglementaire tekst laten aanbrengen (stukken 23-24 van de strafinformatie).

Bij brief van 17 juli 2002 wordt de eerste beklaagde aangemaand om de hierna volgende maatregelen te nemen (stukken 25-27 en 254 van de strafinformatie):

- vergunning aanvragen voor niet vergunde inrichtingen voor 15/09/2002;

- algemeen onderzoek opslagtanks laten uitvoeren voor 15/09/2002;

- tanks zo snel mogelijk inkuipen (saneringsplan voor 30/09/2002);

- opslag van gevaarlijke stoffen en lege recipiënten inrichten volgens VLAREM (saneringsplan voor 30/09/ 2002);

- het opstellen van een register gevaarlijke stoffen voor 15/08/2002;

- het laten uitvoeren van emissiemetingen voor 15/09/2002;

- het opbrengen van een opschrift aan de deur van de transformator voor 15/08/2002.

Bij een nacontrole door de politie van Deinze-Zulte op 21 augustus 2002 blijkt dat het register gevaarlijke stoffen in opmaak is en dat het opschrift op de deur van de transformator is aangebracht (stuk 31 van de strafinformatie). Aan de andere vastgestelde gebreken werd nog geen afdoende oplossing geboden. Door de Milieu-inspectie werd aan het bedrijf wel een uitstel gegeven tot 15 september 2002 omwille van het verstrijken van de deadline tijdens de vakantieperiode (stuk 36 van de strafinformatie).

Bij brief van 6 november 2002 vraagt de eerste beklaagde om de goedkeuring van zijn saneringsplan, waarin hij volgende maatregelen aankondigt (stuk 255 van de strafinformatie):

- het laten reinigen en keuren van de bovengrondse opslagtank van 50.000 L zware fuel tijdens het korte winterverlof;

- het uitvoeren van een studie van de kost van gas t.o.v. dubbelwandige bovengrondse opslagtanks;

- het doorvoeren van een investering voor een automatisch verdeelstation van 20 hulpproducten met vermoedelijke start van de werken midden 2003 om operationeel te zijn eind 2003;

- het maken van een eindwerk voor de overige hulpproducten van lege recipiënten en dat vervolgens start begin 2003 en dat in de praktijk zal worden uitgevoerd in de loop van het jaar met einddatum 31 december 2003.

Op 16 januari 2003 (stukken 218-219 van de strafinformatie) verduidelijkt de eerste beklaagde dat hij de bedrijfsleider van de N.V. L.Y. is en dat hij autonoom beslist over alle investeringen of over de te nemen stappen ook inzake het milieubeleid. Daarna stelt hij dan de raad van bestuur - bestaande uit de tweede, de derde en de vierde beklaagde- in kennis van de getroffen beslissingen. De raad van bestuur is zodoende op de hoogte van hetgeen er in het bedrijf door de eerste beklaagde wordt beslist maar ze geven hem daarin de vrije hand. Daarbij benadrukt hij wel dat hij wel de nodige middelen moet hebben om bepaalde investeringen te kunnen realiseren en dat hij vanwege de raad van bestuur niet de bevoegdheid heeft gekregen om kredieten af te sluiten, ook niet om investeringen in deze zaak te kunnen uitvoeren.

In zijn verklaring van dezelfde datum (stukken 222-223 van de strafinformatie) erkent de tweede beklaagde dat hij deel uitmaakt van de raad van bestuur van de N.V. L.Y. en dat de eerste beklaagde verantwoordelijk is voor het dagelijks bestuur binnen de N.V. Volgens hem is het feit of er al dan niet bepaalde zaken worden uitgevoerd of investeringen worden gedaan, een beslissing die de eerste beklaagde autonoom mag nemen en waarvan hij de noodzakelijkheid, mogelijkheid en dringendheid zelf zal inschatten. Daarbij bevestigt de tweede beklaagde wel dat de eerste beklaagde geen bevoegdheid heeft tot het afsluiten van kredieten in naam van de N.V. L.Y. Deze beslissing kan enkel de derde beklaagde alleen nemen. Hijzelf kan dat enkel in samenspraak met de vierde beklaagde.

De rapportering die de eerste beklaagde daarna moet doen, verloopt op informele wijze en daarvan

worden geen notulen bijgehouden.

Bij brief van 29 april 2003 deelt de milieucoördinator van de vijfde beklaagde aan de Milieu-inspectie mee dat de investering voor het automatisch verdeelstation van 20 hulpproducten niet volgens planning in 2003 maar wel in de loop van 2004 zal worden doorgevoerd en wel omwille van economische redenen. In een tweede brief van dezelfde datum en aan dezelfde bestemmeling vraagt de milieucoördinator van de vijfde beklaagde om uitstel voor de uitdienstname van de stookolietank lichte fuel van 20.000 L tot 15 juni 2003 omdat dan de nieuwe tank in gebruik kan worden genomen (stuk 256 van de strafinformatie).

Bij brief van 20 mei 2003 wordt aan de N.V. L.Y. een eenmalig uitstel verleend tot 15 juni 2003 voor de buiten gebruik stelling van de tank met lichte fuel en wordt nota genomen van de melding dat het automatisch verdeelstation pas in 2004 zal worden gerealiseerd. Daarbij wordt de N.V. L.Y. er wel op gewezen dat de opslag van gevaarlijke stoffen moet voldoen aan de wettelijke vereisten zoals opgelegd in Vlarem II.

Op 8 mei 2003 wordt de eerste beklaagde opnieuw verhoord om te peilen naar de maatregelen die ondertussen werden genomen (stukken 225-226 van de strafinformatie). Volgens de eerste beklaagde is de gasopslag in het bedrijf ondertussen vergund, zo ook de afdeling onderhoudswerkplaats en de stoomketel met bijhorende brander van 6980 Kw. Voor de gevaarlijke stoffen is er nog steeds geen centrale opslagplaats. De tanks zullen niet ingekuipt worden maar wel vervangen worden door nieuwe dubbelwandige tanks.

Betreffende de opslag van de lege recipiënten gevaarlijke stoffen is er ook nog niet veel gewijzigd. Wel werden er reeds drie emissiemetingen uitgevoerd (nl. op 10.09.2002, 17.12.2002 en op 06.03.2003) en werd er een register van gevaarlijke stoffen opgesteld.

Op 27 mei 2004 wordt een nieuwe controle uitgevoerd door de Milieu-inspectie, waarbij de volgende inbreuken worden vastgesteld (stukken 236-238 van de strafinformatie):

- het niet-naleven van de lozingsnormen voor de parameters "*kationisch detergent*" en "*sulfaat*" (resultaten van de staalnames van 6 + 21 november 2003, van 20 april 2004 en van 6 mei 2004);

- de opslag van gevaarlijke stoffen die nog steeds niet aan de vigerende bepalingen voldoet: de vaten en containers zijn niet in of boven een inkuiping geplaatst en zijn evenmin dubbelwandig, er zijn geen preventieve voorzieningen getroffen teneinde te voorkomen dat producten uit lekkende vaten met elkaar in contact komen en waarbij er gevaarlijke chemische reacties kunnen plaatsvinden, er zijn evenmin maatregelen genomen om producten met verschillende hoofdeigenschappen fysisch van elkaar te scheiden d.m.v. muurtjes of riolering, in de ruimte waarin de containers van 1.000 liter staan opgesteld, is de gebetonneerde bodem onder het aftappunt van elke container verontreinigd met restanten van de in de container aanwezige vloeistoffen.

Aan de andere opmerkingen van de eerste controle is wel voldaan (stuk 241 van de strafinformatie):

- er is een milieuvergunning bekomen voor de onvergunde inrichtingen (besluit van de Bestendige Deputatie van 27 maart 2003);

- de resterende bovengrondse tanks zijn ingekuipt;

- de PCB-houdende transformator is verwijderd op 22 maart 2004;

- de driemaandelijkse emissiemetingen werden uitgevoerd;

- het register van de opslag van gevaarlijke stoffen is aanwezig.

De milieuverantwoordelijke V.O. erkent de inbreuken maar stelt dat het saneren van de opslag van gevaarlijke stoffen slechts kan worden doorgevoerd indien de economische conjunctuur duidelijk

verbetert. Bij de betere conjunctuur zouden de containers vervangen worden door opslag in dubbelwandige tanks en het bedrijf verkiest om geen tussenoplossing in te voeren door voorlopige inkuiping van deze containers, vermits een tussenoplossing slechts een tijdelijke oplossing zou bieden (stuk 239 van de strafinformatie).

Op 11 juni 2004 wordt de eerste beklaagde aangemaand door de Milieu-inspectie om:

- tegen 1 oktober 2004 een oplijsting te maken van de oorzaken van de vastgestelde overtredingen (kationisch detergent, sulfaat, chloride) en van een gedetailleerd voorstel van sanering;

- tegen 1 oktober 2004 in regel te zijn met de opslag van gevaarlijke stoffen in kleine recipiënten;

- tegen 1 januari 2005 in regel te zijn met de opslag van gevaarlijke stoffen in containers van 1.000 liter en om onmiddellijk alle maatregelen te nemen om het morsen van gevaarlijke stoffen uit deze containers tot een minimum te beperken en de aanwezige verontreiniging zo snel mogelijk op te ruimen (stuk 258 van de strafinformatie).

Bij brief van 17 juni 2004 vraagt de milieucoördinator van de vijfde beklaagde uitstel aan de Milieu-inspectie, uitstel tot 1 januari 2006 om de opslag van gevaarlijke stoffen in containers van 1.000 L te laten geschieden volgens alle wettelijke bepalingen terzake. Als motivering voor dit verzoek tot uitstel verwijst hij naar de nog steeds slechte economische situatie zodat de investering in een automatische sturing van hulpproducten "*dit jaar*" niet meer haalbaar is (stuk 270 van de strafinformatie).

Bij brief van 17 augustus 2004 weigert de Milieu-inspectie dit uitstel met de volgende motivering: "*Ongeacht het al dan niet investeren in een automatisch verdeelstation, dienen zo snel mogelijk alle nodige maatregelen genomen te worden teneinde de opslag van alle gevaarlijke stoffen te laten voldoen aan de geldende Vlarem-bepalingen. Ik verwacht de uitvoering van de noodzakelijke aanpassingwerken tegen ten laatste 1/10/04 (opslag van gevaarlijke stoffen in drums en kleinere vaatjes) en 31/12/04 (buikopslag in containers van 1.000 L)".*

Op 20 september 2004 ontvangt de Milieu-inspectie de resultaten van de laatste staalname bij de N.V. L.Y. van 2 september 2004 en waarbij de lozingsnorm voor "*kationisch detergent*" en voor "*koper totaal*" was overschreden.

Op 20 oktober 2004 begeeft de milieu-inspecteur zich naar de N.V. L.Y. omdat hij nog steeds geen saneringsplan heeft ontvangen, en dit ondanks het verstrijken van de daartoe verleende deadline van 1 oktober 2004. Bij dat onderhoud verklaart de productieverantwoordelijke van de N.V. L.Y. dat het saneringsplan nog in opmaak is. Verder verklaart hij dat er een bestelling is geplaatst voor opvangbakken voor de kleine recipiënten met gevaarlijke stoffen, waarvan de levering in drie beurten zal geschieden.

Een eerste deel van de opvangbakken is reeds geleverd en de laatste levering zal naar schatting tegen eind november 2004 zijn uitgevoerd. Tegen half december 2004 zal de opslag van gevaarlijke stoffen in kleine recipiënten dan ook gesaneerd zijn. De opslag van gevaarlijke stoffen in 1.000 liter containers is nog niet gesaneerd.

Op 27 oktober 2004 wordt de eerste beklaagde aangemaand door de Milieu-inspectie om:

- een studie te laten uitvoeren door een erkend labo of een erkend MER-deskundige "*water*" ter sanering van alle problematische parameters van de lozingsvergunning van de N.V. L.Y. (minstens kationisch detergent, chloride, nitraat-stikstof, sulfaat, totaal koper) of door de VITO waarin hij de haalbaarheid van zijn normen voor chloriden en sulfaten kan laten evalueren en dit uiterlijk op 31 december 2004;

- een risico-evaluatie inzake de opslag van gevaarlijke stoffen in 1.000 L containers met oplijsting van mogelijke reacties tussen de verschillende opgeslagen chemicaliën, alsook een overzicht van de maatregelen die (tijdelijk) genomen zullen worden teneinde het risico op ongewenste chemische reacties en bodemverontreiniging significant te verkleinen, bezorgen tegen 15 november 2004 (stuk

268 van de strafinformatie).

In zijn brief van 18 november 2004 deelt de productieverantwoordelijke van de N.V. L.Y. mede aan de Milieuinspectie, dat hij een nieuwe opstelling heeft gegeven aan de 1.000 liter vaten waarbij zowel aan de wettelijke opslagvoorwaarden als aan de veiligheidsvoorwaarden is voldaan. Tevens werd onder elk aftappunt een opvangbak geplaatst die op regelmatige wijze geledigd zal worden.

Daarna wijst hij erop dat de automatische sturing van de hulpproducten voor "*dit jaar*" geen haalbare kaart zal zijn omwille van de economische redenen en herhaalt hij zijn vraag tot uitstel tot 1 januari 2006 (stukken 278-279 van de strafinformatie).

In zijn brief van 23 december 2004 deelt de productieverantwoordelijke van de N.V. L.Y. aan de Milieu-inspectie de maatregelen mee die worden genomen om in regel te zijn met de lozingsnormen. Voor de kationische detergenten wordt in 2005 nagegaan welke van die producten kunnen worden vervangen door producten met een hogere. biodegradeerbaarheid, voor chloride en sulfaat werd VITO gecontacteerd en uit dat verslag is gebleken dat de enige methode tot eliminatie van die stoffen de nanofiltratie is,

- hetgeen voor de N.V. L.Y. om economische redenen niet haalbaar is. Voor nitraat en stikstof zal er in 2005 verder onderzoek gebeuren en voor totaal koper is hij van oordeel dat ze te streng worden beoordeeld en hij artikel 45 van Vlarem II zal inroepen.

Bij een nacontrole door de politie van Deinze-Zulte op 20 januari 2005 blijkt dat:

- de kleine vaten met gevaarlijke producten op lekbakken werden geplaatst en gegroepeerd zodat de afstandsregels worden gerespecteerd;

- de opslag van gevaarlijke producten in multiboxen van 1.000 liter, met uitzondering van één box niet ingekuipt zijn (stuk 273 van de strafinformatie).

Op dezelfde datum verklaart de productieverantwoordelijke van de N.V. L.Y. dat de inkuipingen in de mate van het mogelijke worden uitgevoerd in 2005. Met betrekking tot de overschrijding van bepaalde lozingsnormen zal hij voor koper een afwijking aanvragen. Voor de chloriden en sulfaten ziet hij niet direct een oplossing en de parameter nitraat, stikstof en kationisch detergent zullen in 2005 worden bekeken (stuk 275 van de strafinformatie).

Ook de eerste beklaagde wordt verhoord en hij stelt te willen voldoen aan de geldende milieuwetgevingen maar stelt ook niet alles ineens te kunnen realiseren mede door economische redenen.

Met de brief van 2 februari 2005 deelt de Milieu-inspectie aan de N.V. L.Y. mede dat zij akkoord kan gaan met een uitstel van definitieve sanering van de opslag van gevaarlijke stoffen in cubitainers door invoering van een automatisch doseerstation voor de betreffende chemicaliën tot 1 januari 2006. Na deze datum moet de totale opslag van gevaarlijke stoffen aan alle bepalingen van Vlarem II voldoen. De Milieu-inspectie verwacht evenwel dat het bedrijf aan alle aandachtspunten, zoals vermeld in de brief van 18 november 2004 stipt voldoet en steeds alle nodige voorzorgen en maatregelen neemt teneinde ongevallen met gevaarlijke stoffen maximaal te voorkomen of de impact ervan te beperken.

Op 4 juli 2005 wordt de tweede beklaagde opnieuw verhoord en hij verklaart o.m. dat alle dubbelwandige houders tegen het einde van het jaar zullen worden geplaatst. Verder benadrukt hij dat het bedrijf het de laatste jaren moeilijk heeft en dat daardoor aldus bepaalde investeringen worden uitgesteld. Zij dienen de zaken te financieren met eigen middelen en die zijn niet voorhanden.

Hij relateert ook nog dat het dossier tot aanvraag van de voorwaarden werd ingediend. Voor de plaatsing van de dubbelwandige houders is voor 2005 een budget voorzien van 50.000,00 EUR.

Volgens hem was het gezien de economische situatie voor het bedrijf niet mogelijk om alle

investeringen ineens te realiseren, omdat dat het faillissement zou hebben betekend. Zij proberen zo goed en zo kwaad als het kan de nodige inspanningen te leveren, maar dienen ze er daarnaast ook rekening mee te houden dat ze hun bedrijf draaiende en rendabel dienen te houden.

Bij ministerieel besluit van 10 oktober 2005 krijgt de N.V. L.Y. versoepeling van een aantal lozingsnormen in de vergunning, zo o.a. voor chloriden en sulfaten (stuk 312 van de strafinformatie).

Op 31 januari 2006 brengt de milieu-inspecteur opnieuw een bezoek aan de terreinen van de N.V. L.Y. Bij dat bezoek worden de analyseresultaten van de staalnames van respectievelijk 26 april 2005, 8 september 2005 en 7 november 2005 besproken.

Op 26 april 2005 was er een overschrijding voor kationisch detergent en voor nitraat-stikstof op 8 september 2005 en op 7 november 2005 was er een overschrijding voor nitraat-stikstof.

Daarnaast stelt de inspecteur vast dat de opslag van chemicaliën in de grotere recipiënten (ibc-containers) nog niet voldoet aan de wettelijke eisen (o.m. opslag in enkelwandige containers, afwezigheid van inkuiping of lekbakken). De uitvoering van een levering van 20 dubbelwandige containers voorzien van lek- en niveaudetectie wordt vooropgesteld tegen april-mei 2006, zodat de opslag op dat ogenblik aan de Vlarem-normen zal voldoen (stukken 307-311 van de strafinformatie).

Op 5 oktober 2006 heeft de inspecteur zich opnieuw begeven naar de terreinen van de N.V. L.Y. voor een controlebezoek. Ondertussen waren de analyseresultaten binnengekomen van de staalname van 4 juli 2006 waarbij opnieuw een overschrijding voor nitraat-stikstof werd vastgesteld, net zoals bij de vorige staalnames.

De inspecteur stelt vast dat de directie van de N.V. L.Y. nog geen beslissing heeft genomen over de manier waarop de sanering zal worden uitgevoerd.

Naar aanleiding van dit bezoek wordt de eerste beklaagde door de Milieu-inspectie aangemaand om de volgende maatregelen te nemen:

- het bezorgen van een concreet saneringsplan voor de inrichting, met vermelding van concrete uitvoeringsdata tegen 31 december 2006;

- de stipte uitvoering van dit saneringsplan met in acht name van de vooropgestelde streefdata;

- het laten uitvoeren van een studie door een milieudeskundige, erkend in de discipline grondwater, teneinde het aantal, de ligging en de concrete uitvoering van de peilputten te bepalen, waarbij de peilputten tegen uiterlijk 31 maart 2007 moeten aangelegd zijn.

Over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid

Met de Wet van 4 mei 1999 werd in het Belgische straf- en strafprocesrecht de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen ingevoerd (B.S. 22 juni 1999 en van kracht sinds 2 juli 1999).

Een rechtspersoon is krachtens art. 5 Sw. strafrechtelijk verantwoordelijk voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn. belangen of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

Een cumulatie in de vervolging van rechtspersoon en natuurlijke persoon is mogelijk.

Wanneer de geïdentificeerde natuurlijke persoon het misdrijf wetens en willens heeft gepleegd, dan kan hij samen met de rechtspersoon veroordeeld worden. Dit betekent dat hij (de natuurlijke persoon) de inbreuk bewust en vrijwillig moet hebben gepleegd. Dit vereist geen bijzonder opzet.' Uit het

bovenstaande is gebleken dat de eerste beklaagde terzake beslissingsmacht had maar dat hij niet geïnteresseerd was in de naleving van de milieuwetgeving.

Dit brengt met zich dat in deze zaak rechtspersoon en natuurlijke personen samen kunnen vervolgd en veroordeeld worden. . 29. De inbreuken werden gepleegd in het kader van de exploitatie van de vennootschap en dus in haar belang en ter verwezenlijking van haar doel.

De vennootschap is nalatig geweest. De naleving van de milieuwetgeving was duidelijk geen prioritaire bedrijfszaak.

Door te handelen zoals het deed bespaarde het bedrijf op tijd en kosten.

Het bestaan van een permanente illegale opslag van gevaarlijke stoffen en van de overschrijding van parameters staat vast. Dit blijkt duidelijk uit de objectieve vaststellingen door diverse toezichthoudende ambtenaren, in het bijzonder door de milieu-inspectie, die door de vijfde beklaagde op zich ook niet worden betwist.

Uit de feitelijke gegevens van het strafdossier blijkt dat de N.V. L.Y. op aanhoudende en structurele wijze nagelaten heeft de nodige maatregelen te treffen om de vastgestelde inbreuken op de milieuvergunning te voorkomen. De N.V. L.Y. heeft daarbij niet als zorgvuldig exploitant gehandeld. De rechtbank wijst daartoe in het bijzonder op het volgende:

- Vóór het tijdstip van de vaststelling van de eerste inbreuken beschikte deze vennootschap nog niet over een gespecialiseerde milieucoördinator en werd toen pas beslist om dhr. V.O. voor die taak op te leiden.

- Behoudens het uitvoeren van enkele zogenaamde lapmiddelen, nam de N.V. L.Y. geen (andere) maatregelen.

- Alle maatregelen die de N.V. L.Y. nadien nam, werden slechts genomen onder druk van de aanmaningen van de milieu-inspectie en waren steeds na overschrijding van de opgestelde deadline.

Naar het oordeel van de rechtbank blijkt hieruit dat de N.V. L.Y. geenszins als normaal zorgvuldig exploitant de nodige maatregelen heeft genomen. N.V. L.Y. heeft met kennis van zaken tijdens de geïncrimineerde periodes slechts partiële maatregelen genomen en heeft nagelaten tijdig structurele investeringen te doen.

De eerste, de tweede, de derde en de vierde beklaagde hebben de feiten wetens en willens gepleegd.

Voor de nalatigheid van de N.V. L.Y. om als normaal zorgvuldige persoon alle nodige maatregelen te nemen om de opslag van gevaarlijke stoffen in recipiënten te laten geschieden volgens alle regels van het milieuvergunningsdecreet, ook als die nalatigheid het gevolg is van onvoldoende inspanningen, dragen de eerste beklaagde als bedrijfsleider en verantwoordelijke voor het dagelijks bestuur en de tweede,' de derde en de vierde beklaagde als leden van de raad van bestuur bijgevolg verantwoordelijkheid..

Het loutere gegeven dat de raad van bestuur tijdens de geïncrimineerde periode budgetten heeft goedgekeurd en gerealiseerd voor milieu-investeringen, is niet van aard hun verantwoordelijkheid uit te sluiten. Wat het automatisch verdeelstation betreft, dient te worden opgemerkt dat economische overwegingen inzake productie de bovenhand haalden op de naleving van milieuvergunningsvoorwaarden en dat de raad van bestuur niet tijdig de beslissing nam om over te gaan tot daadwerkelijke en tijdige investering in dat automatisch verdeelstation. Wat de niet-naleving van de eigen milieuvergunning van 13 oktober 1993 betreft, moet worden onderstreept dat de maatregelen beperkt zijn gebleven tot het aanvragen van een wijziging van lozingsnormen in de vergunning en dat de noodzakelijke investeringen zijn uitgebleven, zelfs nog tot op heden, gezien de blijvende overschrijding voor de parameter nitraat.

Uit het strafdossier en uit zijn verklaring ter zitting blijkt treffend dat de eerste beklaagde wel degelijk wist dat zijn gedragingen een inbreuk uitmaakten op de bijzondere strafwet en dat hij onmiskenbaar de bedoeling had om het materieel bestanddeel van de diverse misdrijven te verwezenlijken.

Zo verklaarde de eerste beklaagde dat hij de voorschriften inzake de opslag van gevaarlijke stoffen niet naleefde omdat de kosten van de installatie van het automatische verdeelstation te hoog zouden zijn. Hij besefte duidelijk niet aan welke gevaren hij het milieu en meer specifiek de bodem blootstelde en welke gevaarlijke situaties hij creëerde.

Uit het dossier is bovendien gebleken dat de eerste beklaagde vele waarschuwingen en aanmaningen had gekregen, maar dat hij daaraan nooit een voldoende efficiënt gevolg heeft gegeven.

Dergelijke handelswijze getuigt van een onverantwoordelijke ingesteldheid.

Eerste beklaagde handelde wetens en willens, zodat hij samen met de rechtspersoon strafbaar is.

Deze overwegingen gelden ook voor de tweede, de derde en de vierde beklaagde. Zij werden als leden van de raad van bestuur - weliswaar op zogenaamd informele wijze - in kennis gesteld van de problemen van het bedrijf met de opslag van gevaarlijke stoffen en met het voldoen aan alle lozingsnormen van het afvalwater. Ook zij hebben omwille van louter economische motieven geopteerd om het belang van het milieuwelzijn naar het achterplan te verschuiven en voorrang te geven aan reorganisaties en overnames van andere bedrijven. Ook hun handelswijze getuigt van een onverantwoordelijke ingesteldheid en gezien zij wetens en willens handelden in hun beleidsvorming zijn zij samen met de rechtspersoon strafbaar.

Voor de eerste, de tweede, de derde en de vierde beklaagde geldt dat zij, binnen de grenzen van hun taak en bevoegdheden, niet kunnen voorhouden dat zij onwetend zouden zijn over het bestaan van een vergunningsplicht of over de draagwijdte van de vergunningsvoorwaarden. Zij waren evenmin onwetend over het feit dat de wijze waarop zij hun respectieve taken of bevoegdheden uitoefenden, ertoe leidde dat de N.V, L.Y. hetzij de vergunningsplicht, hetzij de milieuvergunningsvoorwaarden niet naleefde.

Tenslotte wat de argumenten van de derde en de vierde beklaagde betreft dat zij nooit werden verhoord in het kader van het opsporingsonderzoek stelt de rechtbank vast dat zij inderdaad nooit werden verhoord. Tijdens het onderzoek van de zaak ter terechtzitting is de vierde beklaagde verschenen zodat hij nog ondervraagd is kunnen worden. De derde beklaagde was vertegenwoordigd door een raadsman zodat hij ook geen schending van de rechten van de verdediging kan inroepen.

Wat de noodtoestand betreft

Ten onrechte beroept de vijfde beklaagde zich onder de titel "*verzachtende omstandigheden*" op het bestaan van een noodtoestand en verwijst in haar conclusie naar de zeer precaire financiële situatie waarin zij zich bevindt. Zij kampt over de jaren 2003 tot 2005 met verlies en volgens haar is een verlieslatend bedrijf uiteraard niet in staat om investeringen, laat staan grote investeringen, te doen die noodzakelijk zijn voor het naleven van de milieuwetgeving.

Om die reden heeft de kostprijs van het zeer performante maar dure systeem van het automatisch verdeelstation een vertragend en remmend effect gehad op de implementatie ervan.

Volgens de vijfde beklaagde is er dan ook sprake van een noodtoestand aangezien de naleving van de wetgeving voor haar in deze zaak zou leiden tot gevolgen die de wetgever niet heeft gewild. Zij verwijst naar de vele investeringen die zij ondanks die verlieslatende financiële toestand toch nog heeft gedaan en benadrukt dat het duidelijk is dat verdergaande investeringen tot gevolg zouden hebben gehad dat het bedrijf zich in een situatie van virtueel faillissement zou hebben bevonden wat volgens haar uiteraard niet kon of mag worden gewenst gelet op het feit dat dit bedrijf 125 mensen tewerkstelt.

Van noodtoestand kan alleen sprake zijn indien de naleving van de strafwet onmogelijk wordt omdat daardoor een hoger rechtsgoed zou worden geschonden.

De keuze tussen de bescherming van het leefmilieu en de private belangen werd reeds door de wetgever gemaakt.

De financiële moeilijkheden die kunnen rijzen bij naleving van de milieuwetgeving volstaan niet om een noodtoestand te verantwoorde. Elk bedrijf ondervindt een financiële druk ten gevolge van de verplichtingen die de naleving van de milieuwetgeving met zich zal meebrengen.

De wetgever heeft daar reeds rekening mee gehouden.

Uit het bovenstaande is gebleken dat het bedrijf slechts maatregelen nam en neemt onder de dreiging van vervolging.

Uit de stukken van het dossier en uit het verloop van de feiten is enkel gebleken dat te lang getalmd werd met de installatie van het automatisch verdeelstation.

De beklaagden hebben een periode van 4 jaar laten voorbijgaan, waarin zij quasi niets hebben ondernomen om zich in regel te stellen met de milieuwetgeving.

Een efficiënte milieuwetgeving verzet zich evident tegen een dergelijk laattijdig begin van naleving van opgelegde normen.

De beklaagden hebben zich vergenoegd met het gewoon verder blijven produceren met een blijvende dreiging op bodemverontreiniging en vervuiling van het water tot gevolg.

In deze zaak kan dan ook bezwaarlijk sprake zijn van tijdelijke of accidentele overschrijdingen.

Het betreft duidelijk langdurige en permanente overschrijdingen van de lozingsnormen en van illegale opslag van gevaarlijke producten.

De door de vijfde beklaagde ingeroepen sociaal-economische gronden kunnen derhalve niet aanzien worden als een noodtoestand. Noodtoestand dient immers voorbehouden te blijven tot de werkelijk schrijnende gevallen waarin de sociaal-economische problemen noch door de wetgever, noch door de administratieve overheid konden worden voorzien.

Dat is in deze zaak manifest niet het geval.

Op geen enkel ogenblik in de procedure hebben de beklaagden aangetoond dat de milieunormen exorbitant zouden zijn.

Zij werden door de beklaagden aanvaard en voor de vaststelling van de eerste inbreuk werden niet de minste bezwaren ertegen gemaakt.

De straffen

De inbreuken op het Milieuvergunningdecreet kunnen krachtens art. 39 ervan in hoofde van de natuurlijke persoon worden bestraft met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar en/of een geldboete van 100,00 EUR tot 100.000,00 EUR en met een geldboete van 500,00 EUR tot 200.000,00 EUR in hoofde van de rechtspersoon.

De bewezen verklaarde betichtingen zijn in hoofde van de vijf beklaagden telkens de uiting van éénzelfde strafbare gedraging, zodat voor ze samen telkens slechts één straf moet worden opgelegd.

De eerste beklaagde is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de N.V. L.Y. en hij neemt eenzijdig de beslissingen nopens de investeringen en nopens het maken van kosten in het bedrijf. Hij kan wel geen kredieten aangaan in naam van de N.V.

Als bedrijfsleider heeft A.V. meegewerkt aan een bedrijfsexploitatie waarbij de eigen belangen van het bedrijf de voorrang kregen op de naleving van milieuvergunningsvoorwaarden.

De eerste beklaagde heeft nagelaten essentiële en elementaire milieurechtelijke verplichtingen te vervullen. De niet-naleving van de regels van het milieurecht brengen schade toe aan mens en milieu. Bovendien kan deze niet-naleving voor een concurrentievervalsing zorgen met bedrijven die wel veel financiële middelen en arbeid investeren in de zorg voor het milieu.

Deze handelswijze kan niet worden aanvaard.

De ernst, de duur en de omvang van de feiten verhinderen dat hem het voordeel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling wordt verleend. Een opschorting van de uitspraak van de veroordeling zou een onvoldoende maatschappelijke reactie inhouden ten aanzien van een vorm van criminaliteit die zeer nadelige gevolgen heeft en waarvan blijkt dat zij door daders gemakkelijk wordt gehandhaafd in de veronderstelling dat deze criminaliteit niet ernstig is en door commerciële of economische motieven wordt verontschuldigd.

Bij de bepaling van de strafmaat wordt wel rekening gehouden met het blanco strafregister van de eerste beklaagde zodat een deel van de geldboete met uitstel kan worden verleend.

Deze straf zal hem ertoe aanzetten zich in de toekomst stipt te houden aan zijn wettelijke verplichtingen en zal herhaling van gelijkaardige feiten voorkomen.

De tweede, derde en vierde beklaagde maakten deel uit van de raad van bestuur van de N.V. L.Y. en konden kredieten aangaan voor de N.V.

Als lid van de raad van bestuur hebben zij gewerkt aan een bedrijfsexploitatie waarbij de eigen belangen van het bedrijf de voorrang kregen op de naleving van milieuvergunningsvoorwaarden.

De beklaagden hebben nagelaten essentiële en elementaire milieurechtelijke verplichtingen te vervullen. De niet-naleving van de regels aan het milieurecht brengen schade toe aan mens en milieu. Bovendien kan niet-naleving voor een concurrentievervalsing zorgen met bedrijven die wel veel financiële middelen en arbeid investeren in de zorg voor het milieu.

Deze handelswijze kan niet worden aanvaard.

(...)

Volgen geldboeten van 2.000 euro (x 5,5) in hoofde van de natuurlijke personen deels met uitstel en van 4.000 euro (x 5,5) deels met uitstel in hoofde van de rechtspersoon.

De verbeurdverklaring van 20.064 euro wordt eveneens bevolen.

De behandeling van de zaak wat betreft de toepassing van art. 39 par. 2 milieuvergunningsdecreet wordt uitgesteld naar een latere datum.

De N.V. L.Y. kenmerkt zich door een bedrijfsbeleid waarbij op systematische wijze het eigen belang de voorrang heeft gekregen op de naleving van de vergunningsplicht en de milieuvergunningsvoorwaarden.

De vergunningsplicht en de milieuvergunningsvoorwaarden werden slechts nageleefd op het ogenblik

waarop en in de mate waarin de N.V. L.Y. dit verenigbaar achtte met de eigen belangen.

Slechts de herhaalde aanmaningen van de afdeling milieu-inspectie konden de N.V. L.Y. ertoe bewegen stappen te zetten op het vlak van de correcte en wettelijke opslag van gevaarlijke stoffen en van het naleven van de opgelegde lozingsvoorwaarden.

De structurele veronachtzaming van de milieuvergunningsvoorwaarden heeft tot gevolg dat de gemeenschap een belangrijke kost moet maken aangezien zij personeel en middelen moet aanwenden om het bedrijf tot naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden te dwingen. Door het financiële voordeel dat de N.V. L.Y. heeft verworven door de ontoereikende naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden, wordt tevens afbreuk gedaan aan de economische belangen van andere bedrijven die wel de milieuwetgeving naleven en daartoe wel, en tijdig, de nodige investeringen doen.

Op die gronden dient aan de N.V. L.Y. een geldboete te worden opgelegd zoals hierna bepaald. Gelet op het blanco strafrechtelijk verleden kan een deel ervan met uitstel worden verleend.

Verbeurdverklaring vermogensvoordelen

Het openbaar ministerie vordert ten aanzien van de N.V. L.Y. eveneens de bijzondere verbeurdverklaring van het wederrechtelijk verkregen vermogensvoordeel en begroot dit op 175.000,00 EUR.

Overeenkomstig art. 42, 3° Sw. kunnen de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen worden verbeurdverklaard.

Deze vordering wordt betwist door de vijfde beklaagde. Vooreerst benadrukt zij dat zij geenszins de intentie heeft gehad om een misdrijf te plegen en heeft zij integendeel al het mogelijke in het werk gesteld teneinde aan de milieuvoorschriften te voldoen.

Verder houdt de vijfde beklaagde voor dat het bedrag van 175.000,00 EUR volkomen uit de lucht is gegrepen. Volgens haar is dit de kostprijs van de volledige installatie met automatische verdeling.

Uit de verschillende processen-verbaal is gebleken dat de vijfde beklaagde door het plegen van verschillende inbreuken op de milieuwetgeving vermogensvoordelen beoogde middels uitsparing van noodzakelijke kosten en investeringen.

Zo heeft ze door het niet-uitvoeren van emissiemetingen tijdens de periode 1995-2002 een kostenbesparing van 10.064,00 EUR verworven. Een andere kostenbesparing is gebeurd door de recipiënten voor gevaarlijke stoffen niet in te kuipen waardoor de vijfde beklaagde ook een aanzienlijke besparing beoogde.

In zover het bedrijf zich inmiddels in regel stelde bestaat het wederrechtelijk vermogensvoordeel hier uit intresten, die de rechtbank gezien de jarenlange duur begroot op een bedrag ex aequo et bono van 10.000,00 EUR, zodat het totaal verbeurd te verklaren vermogensvoordeel 20.064,00 EUR bedraagt.

Deze vermogensvoordelen dienen integraal ten aanzien van de vijfde beklaagde verbeurd verklaard te worden. Het zou maatschappelijk onaanvaardbaar zijn dat de beklaagde enerzijds schuldig wordt bevonden en gestraft wordt, maar anderzijds in het bezit zou worden gelaten van de winsten die zij uit haar misdrijf haalde. Misdaad mag niet lonen.

Het gevorderde exploitatieverbod

Het openbaar ministerie vorderde tenslotte ook nog, bij toepassing van artikel 39 par. 2 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het verbod uit te spreken om de inrichting

die aan de oorsprong van de inbreuk ligt te exploiteren gedurende een termijn door de rechter te bepalen, minstens totdat de inrichting wordt geëxploiteerd conform de artikelen 4.1.7.2. & 1, 4.1.7.3., 5.17.1.5. par. 1 en 2, 5.17.3.1. par. 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne waarbij een dwangsom wordt gevorderd van 500,00 EUR bij overtreding van dit verbod en dit lastens de tweede, de derde, vierde en de vijfde beklaagde.

De vijfde beklaagde benadrukt in haar conclusie dat de gelaakte toestand reeds werd geremedieerd en dat zij niet meer fundamenteel in strijd is met de regelgeving, zodat het opleggen van dit verbod elke finaliteit zou missen.

Daarbij erkent zij wel dat er inderdaad nog steeds een probleem is met de overschrijding van de nitraatnorm in het afvalwater dat zij loost. Volgens haar wordt er echter verder gewerkt aan dat laatste probleem en verwijst zij naar de studies die reeds werden uitgevoerd.

In ondergeschikte orde vraagt zij een uitstel "*teneinde na te gaan hoe de sectorgenoten deze problematiek aanpakken*".

De rechtbank stelt vast dat nog steeds niet aan alle milieuvergunningsvoorwaarden is voldaan en dit na een opsporingsonderzoek van meer dan vier jaar. Het enig overblijvend probleempunt is het niet bereiken van de emissiegrenswaarde voor nitraat.

Teneinde het bedrijf de gelegenheid te geven zich op korte termijn in regel te stellen zal de uitspraak over de gevorderde veiligheidsmaatregel uitgesteld worden zoals hierna bepaald.

(...)